

ЈОВАН ИЛИЋ

Ресник код Београда, 1823.
Београд, 1901.

„Оно што одликује Ј. Илића од других песника наших, то је чисто национални карактер његовог певања; и, ако је истина да књижевност свакога народа треба да носи на себи печат његовог духа, онда ја, међу свим новијим песницима нашим, не знам ни једнога који би достојније носио име српскога песника но Ј. Илић. У томе погледу он пристаје уз највеће песнике наше: Његоша, Бранка и Сарајлију“, – писао је Љубомир Неђић у својим *Новијим њесницима српским* 1895.

Отац Никола Прокић био је угледни београдски трговац воском и сапуном, а мајка Стана Алексић, пореклом из Подгорице. Пошто је отац извршио самоубиство, по очуху Илији, пушкар, променио је презиме у Илић. Основну школу завршио је у Београду, гимназију у Крагујевцу, затим у Београду прву и другу годину Лицеја. Због учествовања у обреновићевској завери истеран је из Лицеја, али после краћег времена, као државни питомац, упућен је у Пожун, где се упознао са Светозаром Милетићем, Људевитом Штурмом и Богобојем Атанацковићем, а затим у Беч, где се спријатељио са Бранком, Ђуром Даничићем, Његошем и

Мажуранићем. Није завршио ни студије филозофије, ни права, па је средином 1847. изгубио стипендију, вратио се у Београд и учествовао у издавању Милетићеве *Славјанке*. Током Револуције 1848. прикључио се као добровољац Стевану Книћанину учествујући у биткама код Томашевца, Панчева, Алибунара и Вршца. Јован Илић је потом био практикант у Државном совјету, коректор *Српских Новина*, а онда професор историје у Неготинској а затим и у Шабачкој гимназији одакле је премештен у Београд. За све то време играо је значајну улогу у Дружини младежи српске. Значајно је допринео повратку Обреновића на српски престо и постаје члан Касационог суда, али убрзо долази у немилост кнеза Милоша, тако да му је кућа била под присмотром. На том положају остао је све до 1869. После убиства кнеза Михаила наименован је за министра правде. После две године министровања поднео је оставку и привремено се повукао из јавног живота. Дужност државног саветника обављао је до пензионисања 1882.

Јова Илић почео је да пише песме врло рано, а прва његова песма *Једном*

објављена је 1843. Певао је родољубиве, дидактичке, религиозне и хумористичке песме. За живота изашле су му четири збирке песама. У своје време био је један од најомиљенијих српских песника, а многе од његових песама, као разумљиве и блиске народу, биле су необично популарне и певале су се. У прози је написао *Крајњу историју Грка и Турака за младеж* и *Појед на садашње стање наше*, а као следбеник Вука Караџића написао је новим правописом своју филолошку расправу *Српска писменица*. Писао је критичке белешке и оцене, а доста је и преводио. Као побратим Бранка Радичевића и пријатељ Симе Милутиновића Сарајлије и Светозара Милетића, последњи прилог који је објавио у сремскокарловачком часопису *Бранково коло* 1896. биле су успомене на њих. Био је ожењен Смиљаном и имао је седморо деце, а синови: Милутин, Драгутин, Војислав и Жарко кренули су очевим стопама и постали писци. Јова Илић је био први члан Друштва српске словесности, почасни члан Српског ученог друштва и почасни члан Српске краљевске академије. Одликован је Белим орлом III степена и Орденом Милоша Великог са звездом.

ОХ!

VI

Лети, лети, пјесмо моја мила,
Глас твој нек се до неба извија!
Носи жељу на љубавна крила,
Да си драгој слађа и милија!

Ја каква је жалосна не била!
Кад је видјех – сунце ме огрија!
Та љепша је него д'јела вила,
Него алем драги кад засија.

Оно око – око соколово,
Оно грло – грло лабудово,
Она уста – ах, жељице драга!

Сам анђелак да с неба заблиста,
И небеса да с' отворе иста,
Не би љепшег ја видио блага!